

Kol Jákov

AZ ORTHODOXIA HÍREI

קול יעקב

2022. július 6. – תמוז התשפ"ב

Kiadja: Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség

2. évfolyam 45. szám

Hetizakasz

KORÁCH

פרשת חקת
הפטרה: ויפתח הגלעד

„Halljátok csak, ti ellenszegülők! Vajon ebből a sziklából hozzunk-e ki nektek vizet? És fölemelte Mózes a kezét és rávágott a sziklára botjával kétszer; erre kiömlött sok víz, és ivott a község, meg barmaik.”

Július 8.

הדלקת הנרות: 20:26

Július 9.

מעריב במוצאי ש"ק: 21:42

Július 14.

קידוש לבנה: 0:49-ig

Merényletkísérlet a Dusinszky rebe ellen

Az Örökkévaló gondviselésének köszönhetően az elmúlt sábeszkor aljas merénylettől menekült meg Reb Dusinszky Joszef Cvi rabbi. A *The Yeshiva Word* beszámolója szerint szombat délután egy szekuláris férfi jelent meg a jeruzsálemi Smuél háNávi utcában, – ahol a Dusinszky *bészmedres* is van – és ott a rabbi holléte felől kérdezett. A férfit állítólag feldúlta egy korábbi jelenet, ami az unokahúga és a haszidok között játszódtott le.

Márv ima idején újból felbukkant, ekkor már késsel a kezében, azzal a feltett szándékkal, hogy a Dusinszky rabbit megölje. A zsinagóga ajtajában a közösség tagjai feltartóztatták, de miközben megakadályozták, hogy bejuthasson az imaházba, két haszid megsérült. ב"ה, a két férfi csak könnyű sérüléseket szerzett. Az elkövetőt – kinél pszichés problémákat diagnosztizáltak – a rendőrség elfogta.

Reb Dusinszky Joszef Cvi a közösség harmadik rebéje, egyenesági leszármazottja, az unokája, a vele azonos nevű Dusinszky Joszef Cvi זצ"ל (1867–1948) huszti, később jeruzsálemi főrabbinak. A magyar származású Dusinszky rabbi köré, – kinek unokatestvére, Dusinszky Micháél Jicchák זצ"ל (1871–1939) rákospalotai rabbi volt

– jeruzsálemi évei alatt kezdett el szerveződni népesebb csoport, mely végül egy külön haszid udvarrá nőtte ki magát.

Eltérően más haszid közösségektől, mivel a „rebe” nem haszid háttérből érkezett, hanem a pozsonyi שבט סופר tanítványa volt, ezért a közösségben a mai napig keverednek az askenáz és a szefárd *minhágim*.

Érdekességképpen megemlítendő, hogy az első Dusinszky rebe halálát követően a jeruzsálemi önkormányzat a tisztelet jelként egy utcát akart elnevezni róla, ám a rabbi fia, – egyben a második rebe – Dusinszky Jiszráél Mose זצ"ל (1921–2003) megtiltotta ezt a fajta tisztelgést arra hivatkozva, hogy ha esetleg sábeszkor végighajtana egy autó azon az utcán, akkor apja lelkének az iszonyú fájdalmat okozna. A hivatal így végül egy lépcsősort – מעלות דושניסקי – nevezetett el róla.

English Corner - Parashat Chukat

The law of parah adumah is a chok, something for which we know no reason. For a reason implies that the mitzvah is a response to a situation. It means that there was a certain reason for a certain mitzvah to be conceived and implemented. But we know that the Torah preceded the world, so the mitzvah that we are sometimes able to discern; for example, one purpose of the prohibition against theft is to promote a moral and stable society.

With chukkim, we can't even discern a purpose. We observe chukkim purely and simply because the creator of the universe told us to do so.

The Sefer HaChinnuch, which sets out to give explanations for each mitzvah, nevertheless falls short by parah adumah. It quotes Shlomo HaMelech's verdict: «I said that I would understand it, but it was beyond me «Even king Shlomo, who, with his special gifts of wisdom and insight, was able to understand the mechanism behind other chukim, was not able to understand thus mitzvah. The problem isn't only that there is no obvious explanation as to how it works. The real difficulty is that there is an inherent contradiction in the laws of parah adumah – the ashes render a tamei person tahor and a tahor person tamei. It just doesn't make any sense.

The Ohr HaChaim sees tremendous benefit in this very point! We are supposed to be servants of HaShem, accepting Him as our king and master. This stems from our gratitude for his redeeming us from the Egyptians exile. Our observance of Torah is supposed to reflect this awareness. HaShem ordered us so and not just because they appeal to us. «Zos Chukkas haTorah – this is the chok of the Torah.» This is the chok which reveals that we dedicate ourselves to a Torah lifestyle because it's HaShem's Torah, and not just because it seems like a nice way of life.» (Slifkin, Brea)

Shabbat Shalom, Paskesz Sharon

Chukát (4Mózes 19:1-22:1.)

„És hallgatott az Örökkévaló Izrael hangjára és kezébe adta a kánaánit; és elpusztította őket meg városaikat; [...]” (4Mózes 21:3.) – Első olvasatra a „hangjára” szó feleslegesnek tűnik, talán elég lett volna, ha a Tóra csak azt írja, hogy „hallgatott az Örökkévaló Izraelre”?

Úgy áll, hogy Ámolék megtámadja a zsidókat Ézsau ósének „áldása” alapján, mellyel megáldotta őt Jicchok ősapánk. Így szólt az áldás: „[...] lerázod jármát nyakadról.” (1Mózes 27:40.), vagyis mikor Izrael nem foglalkozik a Tórával megtámadja Ámolék. Mivel éppen most Áron főpap gyászával voltak elfoglalva – és a gyászolónak tilos a Tóratanulás –, elődjük Ézsau parancsát követve megtámadták Izraelt elpét.

Egy igaz ember után mondott gyászbeszéd – heszped –, illetve egy cádik siratása azonban Tóra tanulásnak számít. A Talmudban (*Bróchajsz traktátus* 6. lap) RÁSI úgy magyarázza, hogy a gyászbeszéd célja, hogy a közösség felemelje sírásban hangját. Ezt mondja itt az Írás: „[...] hallgatott az Örökkévaló Izrael hangjára [...]” – sírásban felemelt hangjukra Áron heszpedére, ezért kezükbe adta a kánaánit, és nem segített rajtuk Ézsau áldása (*Lév Árje*).

„Oly férfiú pedig aki tisztátalan lesz és nem tisztul meg – irtassék ki azon személy a gyülekezet közül [...]” (4Mózes 19:20.) – Igazából nem kapja a büntetést, a kiirtást, – kórészt – csak az, aki tisztátalanul bemegy a Szentélybe, vagy tisztá-

talantul eszik az áldozati állat húsából. Érdekes, hogy ezt nem említi a poszuk.

Bölcseink szerint az első vörös tehenet niszán hónap elsején égettek el, azért, hogy megtisztuljanak, és hozhassák a peszách áldozatot idejében, tisztaságban. Aki nem akart megtisztulni nem hozhatta peszách áldozatát, és mindenképpen kiirtást – kórészt – kapott. Ha hozta a korbán peszáchot, akkor azért mert tisztátalanul lépett be a Szentélybe, ha pedig nem hozta akkor azért, mert szándékosan kihagyta az Örökkévaló parancsolatát. (A peszách áldozat egyike azon tevőleges parancsolatoknak, melyek elmulasztásáért kórészt büntetés jár.) (*Molé hoAjmer*)

Gut sábesz, Paskesz Zev

Guttmann József: Messiási Idők... (1933-as tárca a Zsidó Ujságból) 2. rész

– „Ez valóban szép mese, – szólalt meg a chószid – de hallgassatok ide, én szebbet mesélek nektek: a kutya és a kakas meséjét.”

– „Halljuk, halljuk!” – kiáltották a gyermekek, mire útitársam elkezdett mesélni:

– „Egy gazdának volt egy kedvenc kutyája, mely őt hűségesen szolgálta. Egyszer a kutya betévedt az éléskamrába, hol egy frissen sült pecsenye illata ütötte meg az orrát, nem habozott sokat és egy ugrással elkapta az egész adagot. Éppen akkor lépett be a gazda, ki midőn meglátva a kutya csínytevését, úgy megharagudott, hogy egy furkósbotot kezébe véve, ugyancsak alaposan elpáholta vele a kutyát. A kutyát roppant bántotta gazdájának hálátlansága, elhatározta tehát, hogy megszökik onnan és örökre otthagya gazdáját.

Amint így az utcán kóborolt, találozik egy kakással, mely búsan lehajtott fővel lépeget az utca közepén. »Mi baj kakas-koma« – érdeklődik a kutya. A kakas elbeszélte, hogy a kertben összeszólalkozott a szomszédjával, mely közben félrerepülve véletlenül az asztalon lévő virágvázát leütötte, mely aztán darabokra tört. Emiatt a háziasszony

úgy elverte, hogy megszökött onnan és nem akar többé visszatérni.

A kutya végighallgatta a kakas panaszát, s ő is közölte vele hasonlóan szomorú sorsát és kérte a kakast, hogy kössenek barátságot: együtt menjenek világot próbálni. A kakas örömezt egyezett bele a kutya ajánlatába, kettesével elindultak és mentek-mendégéltek, amíg egy erdőbe érve, éppen beesteledett. Fáradtak és álmosak voltak. Elhatározták, hogy az éjszakát ott fogják tölteni, a kakas felszállt egy fának a tetejére, a kutya viszont ugyanannak a fának odújában helyezkedett el és mindketten mély álomba merültek. Mihelyt virradni kezdett, a kakas hangos kukorékolással jelezte ébredését, amelyről az egész erdő élénken visszhangzott és amiről tudomást szerzett egy közelben fészkelő róka is. Már előre hegyezte a fogait a róka, az oly ritkán ígérkező kakas pecsenyére és a hang nyomán elindulva megtalálta a fa tetején trónoló kakast.

»Jó reggelt, kakas koma« – üdvözölte őt – »mily ritka vendég nálunk, mi járatban vagy itt, talán eltévedtél, jer közelebb, hogy szerény hajlékomba vezetve megvendégelhesselek és útba igazítsalak...« »Köszönöm szépen szívességedet – felelte a kakas – de csodálkozom, hogy te lennél az állatok legoko-

sabbja és mégis el akarod hitetni velünk, hogy neked, mint ősidők óta halálos ellenségünknek, most békés szándékod lenne velem?« »Ejnye kakas-koma – szólt a róka – nem tudod, hogy messiási idők járnak és bizonyára ismered Jesájó próféta jövendölését, miszerint a Messiás idejében békességben fog élni a farkas a bárányal, a tigris a kecskével és a róka a kakással.« »Úgy, – felelte a kakas – ez mind nagyon szép, de hát én egy nagy *ám hóórec* (tudatlan) vagyok és nem tanultam Jesájót... De ha mégis akarsz engem erről meggyőzni, fordulj az útitársamhoz, mely a fa odújában van és invitáld meg őt magadhoz...«

A róka nagyon megörült ennek, gondolva, hogy az útitárs nem lehet más, mint egy tyúk, vagy más szárnyas, boldogan odalépett és bedugva fejét, hangos »Jó reggelt« kívánt. Mihelyt azonban a kutyát megpillantotta, ijedten visszakapva fejét s elrohant. A kutya ezt látva, gyorsan utána ugrott és a farkát megkapva, kergetőzött vele a fák mögött. »Nos, mi a baj róka koma, gúnyolódott a kakas, – hiszen Messiási idők vannak, miért haragszik rád a kutya...?« – »Jaj, jaj kakas-koma – felelt jajgatva a róka – igaz, hogy messiási idők vannak, de mit csináljak, ha a kutyák nem hisznek a Messiásban...«

A jótékonyosság Bölcsseink tanításában

Turnus Rufus egyszer azt kérdezte Ákivától: Ha Istenetek annyira szereti és pártfogolja a szegényeket, miért nem látja el őket minden jóval, miért bízta ezt a nemes feladatot gyarló és tökéletlen emberekre? Ennek magyarázata az – válaszolta a bölcs rabbi – mert a Teremtő végtelen kegyelmében meg akart ajándékozni bennünket olyasmivel, amely megóvhat bennünket a gyehennai bűnhődéstől.

Ugyan, – replikázott a római helytartó – nem jutalom jár az úgynevezett jótékonykodásért, hanem annak az ellenkezője: szigorú büntetés, amit a következő példával lehetne érthetővé tenni:

Volt valaha egy király, aki megharagudott rabszolgájára, mert ez súlyosan vétkezett és büntetésül börtönbe vetette, megtoldva ezt a büntetést azzal a szigorú rendelkezéssel, hogy tilos a bűntétést élelemmel ellátni. Egy lágyszívű és megfontolatlan ember azonban mégis szembehelyezkedett a királyi paranccsal, ennivalót juttatott el tilos úton a lezárt rabszolgának. Azt eset kitudódott és hiába hivatkozott a jótéves emberszeretetére, a király könyörtelen maradt és nem ismert elnézést. Szigorú büntetést mért a lágyszívű jótékonykodóra.

A világ Teremtője – folytatta a római helytartó okfejtését – megvonta éltető gondoskodását egyes emberektől, bizonyára meg is vannak ennek okai. Érthető, hogy ennek az Isten-i akaratnak a megnyilvánulása ugyanakkor tudtukra adja, hogy tilos az Isten kifürkészhetetlen akaratát kijátszva az ilyenekkel jótékonytárgyot gyakorolnunk: aki bármely okból szembehelyezkedik az Isten-i gondviseléssel, arra logikus következményként csak súlyos büntetés várhat.

Nem jól választottad meg példádát – felelte Rabbi Ákivá. Én az elmondott példát így variálnám: Volt valaha egy király, aki megharagudott fiára, mert nem

királyfihoz méltó magaviseletével rossz útra tért. Mérheterlen haragjában a rossz fiút börtönbe vetette és megvonta tőle a szükséges élelmet is. A királynak egy hűséges híve ezzel szemben azonban ellátta a börtönbe vetett fiút a szükséges táplálékkal. Ő abból a feltevésből indult ki, hogy nem a halálra való éheztetés a királyi apa célja, hanem csupán az, hogy fiának értésére adja nagy haragját. S így, ezzel a szigorú és kegyetlennek látszó büntetéssel, hogy a királyfi tévedését belátva bocsánatért esedezzek és visszatérjen a helyes útra. Miután pedig a királyi apa tudomást szerzett az esetről, fejedelmi jutalomban részesítette bölcsen gondolkodó hűségese alattvalóját.

„Gyermekei vagytok az Örökkévalónak”, tanítja az örök igazságot hirdető ige. Nem rabszolgái, hanem

szertett gyermekei vagyunk mi emberek a Mindenhatónak – folytatta Rabbi Ákivá. Jó és nemes cselekedet tehát a szegények gyámolítása és ezzel kiérdemeljük a gyermekét kifürkészhetetlen okokból szegénységgel sújtani kényszerült, de mégis apaként szerető menyeyi király elismerését és az ezért járó nagy jutalmat. [...]

„Ha valaki elfordul a jótékonyosság micvájától, mint ha bálványt imádna” tanítják Bölcsseink. És valóban, pogány felfogást követi az, aki arra képest, hogy elforduljon testvére fájdalommal elől anélkül, hogy segítene rajta. Akiben a felebaráti szeretetnek csak szikrája is van, aki hisz szent vallásunk tanaiban, az nem térhet ki testvérenek fájdalmai elől. Gondold meg, – szól hozzánk a Tór szerzője – mindennapi imáidban, esdeklő fohászaiddban könyörögve kérjed az Egek Urát, hogy lásson el téged és családodat az életet fenntartó mindennapi kenyérrel, hogy merészelsz akkor siket fülekkel elfordulni testvéred segélykiáltása elől?

Ráv Fischer Menáchem (1892–1945) sárvári rabbi 1941-ben megjelent írása alapján.

LEGYEN A TÁMOGATÓNK!

Kolel • Kazinczy Sász Chevra • Kazinczy Zsinagóga • Dessewffy Zsinagóga • Alma utcai Zsinagóga • Pesti Sul • Teleki Stiebel • Női Klub • Kazinczy Klub • Kidus • Mikve • Talmud Tóra gyerekeknek • Adomány a rászorulóknak • Chevra Kadisa

www.tamogatas.maoih.hu

Kínálatunkban a hagyományos magyar és zsidó konyha nélkülözhetetlen fogásai szerepelnek.

Hanna Garden étterem

Nyitvatartás:

Vasárnap-Csütörtök: 12:00-22:00
Péntek: 12:00-16:00

Asztalfoglalás: (06 1) 342 1072

web: hannagarden.hu
e-mail: hannagarden@maoih.hu

MAOIH 150
— 5632 ÓTA —

Ráv Schönfeld Cvi Elimelech jorcájtja

A polgári naptár szerint idén július 6-ára esik Ráv Schönfeld Cvi Elimelech (1851–1927) mezőlaborci rabbi évfordulója, támuz 7. Híres rabbicalád sarja volt, akinek már apja, Ráv Schonfeld Mose is a felvidéki Mezőlaborc rabbija volt. Nevét a Tóra-tudás egyik bástyájáról, anyai nagyapjáról, a híres dinovi cádikról, Ráv Spira Cvi Elimelechről, a בני יששכר szerzőjéről kapta. Kétszer házasodott, a fiatalon elhunyt első felesége, Rebecen Brájne és második felesége, Rebecen Perl is a neves munkácsi dájen, Kalus Mesulám Dov leányai voltak. Gyermekei révén rokonságba került a mezőkaszonyi dinasztiaival, egyik veje ugyanis a בני שלשים szerzőjének fia, Rottenberg Méir Sulem rabbi volt. Apja halála után negyvennégy éven keresztül töltötte be a laborci hitközség rabbipozícióját és ugyanennyi ideig odaadó és áldásos módon vezette az ottani jesivát. Egyszerűen faragott macévája a mezőlaborci temetőben található. Emlékéből fakadjon áldás!

Imaidők az orthodox imaházakban (2022.07.08.–07.14.)

	Szombatfogadás	Szombaton (reggeli, délutáni és esti ima)	Hétköznaponként (reggeli, délutáni és esti ima)
Kazinczy nagyzsinagóga	20:35	09:00; 20:25; 21:42	08:00 és 09:00 (vasárnap) 07:00 és 08:00 (hétfőtől péntekig) 13:30 (vasárnap-péntek) 20:25 (vasárnap-csütörtök)* 20:55 és 21:45 (vasárnap-csütörtök)
Dessewffy zsinagóga	19:00	9:30; 20:15	08:30; 20:30; 21:00
Alma utcai imaház	-	09:00	-
Teleki téri stiebel	-	09:00	-
Visegrádi Sul	-	09:00	-

Hanna Deli

Szeretettel várjuk vendégeinket a Hanna Delibe folyamatosan bővülő árukészlettel, házi készítésű süteményekkel az új teraszon. Péntekenként kézműves barchesszal, jeruzsálemi kuglival stb.
Cím: 1074 Budapest, Dob u. 35.
Telefon: +36 (1) 342 1639
Rendelés leadása: rendeles@maoih.hu
Nyitvatartás: Hétfő–Csütörtök: 9:00–18:00
Péntek: 7:00–15:00

A hétfői és csütörtöki 8 órakor kezdődő Sáchriz Tóra olvasásának lelki és szellemi tápláléka után, szeretettel látunk egy kiadós közös reggelire.

Nap	Időpont	Téma	Előadó
Vasárnap	18:30–19:15	Mindennapi cháláchá családfoőknek	R. Paskesz Zev
	19:30–20:15	Hetizakasz: ami a múlt hétről kimaradt	
Hétfő	18:30–19:15	Jiddiskájt fiataloknak és idősebbeknek	R. Dan Daniel
	19:30–20:15	Hetizakasz RáSI-val	R. Paskesz Zev
Kedd	18:30–19:15	Gemará Bráchet	R. Paskesz Zev
	19:30–20:15	Muszár	
Szerda	18:30–19:15	Jiddiskájt fiataloknak és idősebbeknek	R. Dan Daniel
	19:30–20:15	Háláchá Smá és t'filá	R. Paskesz Zev
Csütörtök	18:30–19:15	Hetizakasz chászidut	R. Paskesz Zev
	19:30–20:15	Muszár	

Kol Jákov 2022 – 45. szám Ingyenes lapszám. Heti, képes, információs magazin.

MAOIH 1074 Budapest Dob utca 35. | e-mail: info@maoih.hu | web: www.maoih.hu | Felelős kiadó: Deutsch Róbert | Főszerkesztő: Cseh Viktor
A lapban megjelent hirdetések tartalmáért a kiadó nem vállal felelősséget. Az elhelyezett fizetett hirdetések nem tükrözik a szerkesztőség vagy a kiadó véleményét.
A hirdetések közzétételékor teljes mértékben figyelembe vesszük a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény rendelkezéseit, valamint az önszabályozó reklámpiacon kialakult gyakorlatot. A kiadvány tórai és egyéb szent szövegeket, illetve azok magyarázatait tartalmazza, ezért kérjük ne dobjá el.